

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 72 0 П 005371 11 Рев
Бања Лука, 14.3.2012. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице А.М. из Г., коју заступају адвокати Заједничке адвокатске канцеларије, М.Ђ. и М.К. из Г., против тужених: 1) Б.В. из Г., ..., 2) К.Д. о. Б.Л., 3) Ј.о. Б.Л., 4) К.о. АД Б.Л. и 5) Т.К.К. Б.Л., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 72 0 П 005371 10 Гж од 20.5.2011. године, на сједници одржаној 14.3.2012. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужитељице се:

- одбија у односу на туженог К.Д. Б.Л.,

- дјелимично усваја у односу на тужену К.о. АД Б.Л. и пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 72 0 П 005371 10 Гж од 20.5.2011. године преиначаву у ставовима 3. и 5. изреке тако, да се жалба тужитељице дјелимично усваја, пресуда Основног суда у Градишци број 72 0 П 005371 01 од 11.6.2010. године преиначаву у одбијајућем дијелу у односу на ову тужену и досуђени износи накнаде штете се повећавају тако, да се тужена К.о. АД Б.Л. обавезује да тужитељици, солидарно са туженима К.Д. Б.Л. и Ч.В., исплати накнаду нематеријалне штете и то: за физичке болове у износу од 3.000,00 КМ, за страх у износу од 1.500,00 КМ, за душевне болове због умањења животне активности у износу од 10.000,00 КМ, за душевне болове због наружености у износу од 2.000,00 КМ и материјалну штету за трошкове лијечења у износу од 1.000,00 КМ, све са законском затезном каматом на накнаду нематеријалне штете, од 11.6.2010. године а на накнаду материјалне штете, од 17.12.2001. године, уз обавезу да јој солидарно са наведеним туженима накнади трошкове поступка у износу од 1.315,50 КМ све у року од 30 дана, под пријетњом принудног извршења и

- одбацује као недопуштена, у погледу укидајућег дијела другостепене пресуде у односу на туженог Б.В.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци 71 0 П 005371 01 П од 11.6.2010. године обавезани су тужени Б.В. (даље: првотужени), К.Д. о. Б.Л. (даље: друготужени), Ј.о. Б.Л., (даље: трећетужена), К.о. АД Б.Л. (даље: четвртотужена) и Т.К.К. Б.Л. (даље: петотужени) да солидарно са Ч.В. (у односу на кога је обавеза плаћања предметне накнаде утврђена правоснажном пресудом првостепеног суда број П-664/2001 од 26.6.2003. године), накнаде тужитељици штету у укупном износу од 9.500,00 КМ од чега: за физичке болове износ од 2.000,00 КМ, за страх износ од 1.000,00 КМ, за душевне болове због умањења

животне активности износ од 4.500,00 КМ, за душевне болове због наружености износ од 1.500,00 КМ и на име трошкова лијечења износ од 500,00 КМ, све са законском затезном каматом на накнаду нематеријалне штете од 11.6.2010. године а на накнаду штете за трошкове лијечења од 17.12.2001. године, те су обавезани да солидарно накнаде тужитељици трошкове поступка у износу од 20.642,00 КМ са законском затезном каматом од 11.6.2010. године до исплате, а одбијен је захтјев тужитеља преко досуђеног износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 72 0 П 005371 10 Гж од 20.5.2011. године жалба тужитељице је дјелимично усвојена и првостепена пресуда у односу на друготуженог преиначена и овај тужени је обавезан да тужитељици накнади штету за претрпљене физичке болове у износу од 3.000,00 КМ, за претрпљени страх у износу од 1.500,00 КМ, за душевне болове због умањења животне активности у износу од 10.000,00 КМ, за душевне болове због наружености у износу од 2.000,00 и материјалну штету за трошкове лијечења у износу од 1.000,00 КМ, а у осталом дијелу је жалба одбијена и побијана пресуда у осталом одбијајућем дијелу потврђена. Истом пресудом, жалба четвртотужене је усвојена и првостепена пресуда у односу на њу преиначена тако, што је захтјев у односу на ову тужену одбијен, уз обавезу тужитељице да јој накнади трошкове поступка у износу од 1.316,25 КМ, а жалба првотуженог је усвојена, та пресуда у односу на њега укинута и предмет је у том дијелу враћен истом суду на поновно суђење.

Тужитељица ревизијом побија другостепену пресуду у односу на друготуженог у одбијајућем дијелу одлуке о накнади за душевне болове због наружености, у дијелу којим је жалба четвртотужене усвојена и захтјев у односу на њу одбијен и у укидајућем дијелу одлуке у односу на првотуженог, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи или да се пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Одговори на ревизију нису поднесени.

Ревизија тужитељице у односу на првотуженог није дозвољена, у односу на друготуженог није основана, а у односу на четвртотужену, је дјелимично основана.

Тужитељица у тужби захтјевом тражи да јој тужени солидарно накнаде нематеријалну и материјалну штету проузроковану у саобраћајној незгоди дана 5.3.2000. године у Г., коју је скривио Ч.В. управљајући неосигураним путничким возилом „Голф“ рег. ознаке ..., чији је ималац првотужени.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да се предметна саобраћајна незгода догодила у Г. 5.3.2000. године и да је скривио Ч.В. управљајући путничким возилом власништво првотуженог, када је, приликом обилажења тужитељице која се кретала из супротног правца пјешнице према возилу, предњим десним дијелом возила ударио тужитељицу којој су том приликом нанесене тешке тјелесне повреде у виду отвореног прелома десне потколјенице; да је Ч.В. оглашен кривим правоснажном првостепеног суда број К-85/01 од 18.1.2001. године због кривичног дјела угрожавања јавног

саобраћаја из члана 181. став 1. КЗ РС посебни дио, за које му је изречена условна осуда; да предметно путничко возило у вријеме штетног догађаја није било осигурано; да је тужитељица из основа овог штетног догађаја претрпјела нематеријалну штету у виду физичких и душевних болова и страха и да је проузроковало материјалну штету у виду трошкова лијечења и у вези са лијечењем; да је тужитељица тужбу у овој правној ствари поднијела 17.12.2001. године и да је у овој истој парници правоснажном пресудом првостепеног суда број П-664/03 од 26.6.2003. године тужени Ч.В. обавезан да из основа предметног штетног догађаја тужитељици накнади нематеријалну и материјалну штету по свим видовима и у износима који су јој досуђени и побијаном пресудом.

Код оваквог стања чињеница првостепени суд је закључио да су тужени одговорни тужитељици за спорну штету на основу одредбе члана 99. Закона о основама система осигурања имовине и лица („Службени лист СФРЈ“ број 17/90 и 82/90, даље: ЗОСОИЛ) који се примјењивао у вријеме настанка штетног догађаја, у вези са члановима 174., 175., 177. и 178. ЗОО. Према схватању истог суда, тужени за предметну штету одговарају солидарно, па како је првостепеном пресудом број П-664/2001 од 26.6.2003. године, Ч.В. обавезан да накнади тужитељици предметну штету у укупном износу од 17.500,00 КМ, првостепени суд је обавезао тужене на наканду штете тужитељици по свим траженим основима у укупном износу од 9.500,00 КМ што, са износом од 17.500,00 КМ досуђеним у односу на туженог Ч.В., износи укупно 27.000,00 КМ, колику накнаду је тужитељица захтјевом и тражила и да је слиједом наведеног “успјела према свим туженима, укључујући и Ч.В. у односу на кога је напријед наведена пресуда у досуђујућем дијелу правоснажна а у одбијајућем дијелу је у односу на њега поступак прекинут, због смрти овог туженог.

Другостепени суд је прихватајући чињенична утврђена првостепеног суда закључио, да одредба члана 99. ЗОСОИЛ не упућује на солидарну обавезу тужених осигуравајућих друштава, већ обавезу само једног Друштва којем је поднесен вансудски захтјев за накнаду штете, па како се тужитељица писменим захтјевом од 12.3.2002. године истога дана обратила осигуравајућим друштвима која су у овој парници означена као тужени, да се може закључити да се прво обратила са захтјевом првоозначеном у том захтјеву као и првоозначеном у поднесеној тужби, а то је К.Д. о. Б.Л. који је, према схватању другостепеног суда дужан да накнади штету тужитељици на основу законске обавезе из одредбе члана 99. ЗОСОИЛ, те је у односу на овог туженог преиначио првостепену пресуду повећањем накнаде штете као у изреци те пресуде, док је жалбу четвртотужене усвојио и првостепену пресуду преиначио тако да је одбио захтјев тужитељице у односу на ову тужену. Налазећи, да је одговорност туженог Чедомира Видовића и првотуженог као имаоца ствари, солидарна са друготуженим (члан 206. Закона о облигационим односима „Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), да првостепени суд није одлучио о захтјеву тужитељице о повлачењу тужбе у односу на првотуженог, већ га је обавезао на накнаду штете, другостепени суд је првостепену пресуду у односу на првотуженог укинуо и предмет у том дијелу вратио истом суду на поновно суђење.

Закључак другостепеног суда да тужитељица не може са успјехом тражити накнаду предметне штете од четвртотужене као солидарног дужника, на темељу одредби члана 99. ЗОСОИЛ, није правиан, на шта тужитељица с правом указује у ревизији.

Наиме, на дан настанка штетног догађаја у примјени је био ЗОСОИЛ, који је садржавао одредбу члана 99. да оштећено лице коме је штета проузрокована употребом возила чији власник односно корисник није осигурао аутоодговорност (у овом случају путничко возило “Голф” рег. ознаке ... власништво првотуженог) има право да захтијева накнаду штете од организације за осигурање која обавља обавезно осигурање аутоодговорности, са сједиштем на територији републике односно аутономне покрајине на којој је штета настала (члан 99. став 1.); да је организација за осигурање којој је поднесен захтјев из става 1. тог члана, дужна да исплати накнаду штете као да је био закључен уговор о осигурању (члан 99. став 2.).

Није спорно да су осигуравајућа друштва која су у овој парници означени као тужени, у вријеме штетног догађаја обављала обавезно осигурање аутоодговорности на територији РС. С обзиром да се ради о штети проузрокованој од неосигураног возила четвртотужена (једнако као и друготужени) као осигуравајуће друштво су одговорни за предметну штету као да је у вријеме када им је тужитељица поднијела захтјев за вансудско обештећење, са њима био закључен уговор о осигурању (члан 99. став 2. ЗОСОИЛ), по правилима осигурања од аутоодговорности (члан 940. и 941. ЗОО) и у обавези су да тужитељици, као оштећеном лицу, накнаде штету коју је проузроковало у догађају за који одговара осигураник. За штету, одговара и сам штетник независно од одговорности осигуравајућег друштва.

Тужена осигуравајућа друштва и возач (чија је одговорност овдје по принципу кривице) одговарају тужитељици за накнаду штете, солидарно. Тужитељица, као оштећено лице, има право тражити накнаду штете од свих солидарних дужника, било од неких које изабере. То право избора оштећено лице не губи ни након подигнуте тужбе против једног или више њих, па ни када је исходило правоснажну пресуду против неког од солидарних дужника, као што је овдје случај са солидарним дужником Ч.В., али није подмирен (што тужени током поступка нису ни тврдили). Тек када би тужитељица била у цјелини подмирена по ранијој правоснажној пресуди од 26.6.2003. године, којом је обавезан тужени Ч.В. да јој накнади предметну штету у износима назначеним у тој пресуди (а у којим износима је тужитељици штета досуђена и побијаном пресудом), не би могла више захтијевати накнаду штете од осталих тужених (члан 414. ЗОО).

Изложено упућује на закључак, да је другостепени суд погрешно примијенио материјално право (члан 414. ЗОО) када је одбио захтјев у односу на четвртотужену, налазећи да у конкретном случају нема мјеста примјени одредби о солидарној одговорности и да за предметну штету одговара осигуравајуће друштво коме се тужитељица прво обратила са захтјевом за вансудско обештећење а како је јединствен захтјев поднијела свим осигуравајућим друштвима који су у овој парници тужени, да је пасивно легитимисан првоозначени у том захтјеву, који је истовремено и првоозначени у тужби, а то је друготужени. Овакав закључак другостепеног суда, не произлази из садржаја

наведене одредбе члана 99. ЗОСОИЛ, на шта тужитељица с правом указује у ревизији.

По оцјени овога суда, другостепени суд није погрешно примијенио материјално право када је друготуженог обавезао да тужитељици накнади нематеријалну штету за претрпљене физичке болове у износу од 3.000,00 КМ, за претрпљени страх у износу од 1.500,00 КМ и за душевне болове због умањења животне активности у износу од 10.000,00 КМ, који и по оцјени овога суда, одговарају интензитету и трајању претрпљених физичких и душевних болова и страха као и другим околностима конкретног случаја које се у смислу одредбе члана 200. ЗОО узимају у обзир при одмјеравању накнаде за ове видове штете, као и материјалну штету на име трошкова лијечења у износу од 1.000,00 КМ (члан 193. ЗОО у вези са чланом 7. став 1., и 123. став 1. ЗПП). Уосталом, ревизијом се и не побија одбијајући дио одлуке у погледу ових видова штете.

Стога је, дјелимичним усвајањем ревизије тужитељице обавезана и четвртотужена да тужитељици накнади нематеријалну и материјалну штету у истим износима у којим је другостепени суд одмјерио висину предметне накнаде у односу на друготуженог.

Из истих разлога, а имајући у виду степен наружености, посљедице овог вида штете које се према налазу вјештака медицинске струке З.Б., у конкретном случају састоје у видљивом деформитету и ожиљцима десне поткољенице и максимално поремећеном естетиком хода, животну доб тужитељице (рођена 1955. године), исказ тужитељице у коме она не говори о субјективним патњама евентуално узрокованим свијешћу о промјенама у њеном физичком изгледу, овај суд налази, да је другостепени суд висину накнаде за душевне болове због наружености утврдио правилном примјеном члана 200. ЗОО, па наводи ревизије да је ова накнада одмјерена прениско, нису основани.

Из ових разлога ревизија тужитељице у односу на друготуженог је одбијена као неоснована (члан 248. ЗПП) а у односу на четвртотужену је дјелимично усвојена као у изреци ове пресуде (члан 250. став 1. истог закона).

Одредбом члана 237. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске" бр. 58/03 до 63/07, даље: ЗПП) прописано је да странке могу изјавити ревизију против правоснажне пресуде донесене у другом степену у року од 30 дана од дана достављања преписа пресуде. У смислу члана 196. став 1. ЗПП пресуда која се више не може побијати жалбом, постаје правоснажна.

У конкретном случају, другостепеном одлуком жалба првотужног је усвојена и првостепена пресуда у односу на њега укинута и предмет је у том дијелу враћен првостепеном суду на поновно суђење, тако да се у овој правној ствари у односу на првотуженог правоснажно не завршава поступак. Како се ревизија у смислу наведеног члана 237. став 1. ЗПП може изјавити само против правоснажне пресуде којом је поступак правоснажно завршен односно правоснажног другостепеног рјешења како прописује одредба члана 254. став 1. ЗПП, какав карактер нема побијана пресуда у укидајућем дијелу у односу на првотуженог, ревизија против тог дијела побијане пресуде, према одредби члана 247. ЗПП, није дозвољена.

Из наведених разлога ревизија тужитељице је одбачена као недозвољена у укидајућем дијелу одлуке у односу на првотуженог темељем одредбе члана 247. став 2. ЗПП, у вези са чланом 237. став 1. и члана 254. став 1. и став 4. истог закона.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић